ভাৰতৰ উচ্চতম ন্যায়ালয়

আবেদনকাৰী

মাধৱকৃষ্ণ আৰু অন্যান্য

বনাম

উত্তৰদাতা

চন্দ্ৰ ভাগা আৰু অন্যান্য

বিচাৰৰ তাৰিখঃ ২৩/০৯/১৯৯৬

বিচাৰপীঠ

কে. ৰামস্বামী, জি. বি. পট্টানাইক

আইনঃ

শীৰ্ষটোকা

ৰায়

আদেশ

অনুমতি প্ৰদান কৰা হ'ল।

অনুমতি দিয়া হৈছে। ১৯৯৫ চনৰ ৩ জুলাই তাৰিখে এছ এ সংখ্যা ১৮২/৮৯ সংক্ৰান্তে গোৱালিয়ৰত থকা মধ্য প্ৰদেশ উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ বিচাৰপীঠে প্ৰদান কৰা ৰায় আৰু নিৰ্দেশৰ পৰা এই বিশেষ অনুমতিৰ আবেদন উত্থাপন হৈছে।

উল্লেখ কৰা তথ্যসমূহ হ'ল যে মনচৰামৰ বাবুলাল আৰু পৰশৰাম নামৰ দুজন পুত্ৰ আছিল। আবেদনকাৰীসকল বাবুলালৰ ফালৰ পৰা বংশধৰ আৰু উত্তৰদাতাসকল পৰশৰামৰ ফালৰ পৰা বংশধৰ। পূৰ্বৰ ৩৮৪-এ/৬৪ নং গোচৰত উত্তৰদাতাসকলে তেওঁলোকৰ অভিযোগত অনুৰোধ কৰিছিল যে মনচৰাম, বাবুলাল আৰু পৰশৰাম যৌথ পৰিয়ালৰ সদস্য আছিল আৰু সেয়েহে, তেওঁলোকৰ প্ৰত্যেকেই গোচৰৰ সম্পত্তিৰ এক তৃতীয়াংশ অংশৰ অধিকাৰী। তেওঁলোকে উক্ত ঘৰৰ তেওঁলোকৰ এক তৃতীয়াংশ অংশ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ সীমা ঠিক কৰি বিভাজনৰ বাবে ডিক্ৰী দিবলৈ অনুৰোধ জনায়।

ধাৰণা কৰা হৈছিল যে মনচৰাম সম্পত্তিৰ একচেটিয়া গৰাকী আছিল আৰু ই যৌথ পৰিয়ালৰ সম্পত্তি নাছিল আৰু উত্তৰদাতাৰ উক্ত সম্পত্তি বিভাজন কৰাৰ কোনো অধিকাৰ নাই। এই আদেশ চূড়ান্ত হৈ পৰিছে। মনচৰামে তেওঁৰ জীৱনকালত ১৯৬৪ চনৰ ২৮ মাৰ্চত আবেদনকাৰীসকলক সম্পত্তিৰ উত্তৰাধিকাৰ দি এক পঞ্জীয়নভুক্ত হলফনামা কাৰ্যকৰী কৰিছিল আৰু ১৯৬৮ চনৰ ১২ ডিচেম্বৰত মনচৰামৰ মৃত্যু হৈছিল। আবেদনকাৰীসকলে স্বত্ব ঘোষণা আৰু ইয়াৰ অধিকাৰৰ বাবে ১৯৭৭ চনৰ ১৪ নৱেম্বৰত গোচৰটো দাখিল কৰিছিল।

দেৱানী আদালতে ১৯৮৪ চনৰ গোচৰ সংখ্যা ৯৪২-এ-ত, গোৱালিয়ৰৰ সপ্তম দেৱানী ন্যায়াধীশ (দ্বিতীয় শ্ৰেণী) ১৯৮৫ চনৰ ১০ মে 'তাৰিখৰ নিৰ্দেশৰ দ্বাৰা গোচৰটোৰ নিৰ্দেশ দিছিল। আপীলৰ ভিত্তিত, গোৱালিয়ৰৰ চতুৰ্থ অতিৰিক্ত ন্যায়াধীশগৰাকীয়ে ১৯৮৯ চনৰ ২১ আগষ্ট তাৰিখৰ ডিক্ৰী আৰু ৰায়দানৰ জৰিয়তে ইয়াক বাহাল ৰাখে। দ্বিতীয় আবেদনত উচ্চ ন্যায়ালয়ে মনচৰাম মালিক আছিল আৰু আবেদনকাৰীসকলৰ পক্ষত হলফনামাৰ জড়িয়তে বৈধভাৱে উত্তৰাধিকাৰ দিছিল বুলি সমৰ্থন কৰি এই ভিত্তিত ডিক্ৰীটো বাতিল কৰিছিল যে উত্তৰদাতাসকলে বিৰূপ দখলৰ দ্বাৰা স্বত্ব সুদৃঢ় কৰিছিল। সেয়েহে, বিশেষ অনুমতিৰ দ্বাৰা এই আবেদন দাখিল কৰা হৈছে।

দেখা গৈছে যে উত্তৰদাতাসকলে অনুচ্ছেদ ৯-ত তেওঁলোকৰ লিখিত বিবৃতিত তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে অনুৰোধ কৰিছেঃ

"অভিযোগকাৰীসকল গোচৰজড়িত গৃহৰ একচেটিয়া গৰাকী নহয়। নিম্বাজী কা বাগ, জিৱাজী লঙ্কৰত অৱস্থিত ২/৭ নম্বৰৰ মিউনিচিপাল ঘৰটোৰ উত্তৰ অংশটো পৰশৰামে নিৰ্মাণ কৰিছিল। ২৫ বছৰ পূৰ্বে পৰশৰামৰ মৃত্যু হৈছিল। উত্তৰদাতাসকল পৰশৰামৰ উত্তৰাধিকাৰী। দক্ষিণ অংশটো উত্তৰদাতা আৰু মনচৰামে একেলগে নিৰ্মাণ কৰিছিল। এইদৰে, প্ৰতিবাদকাৰীসকলে মালিক হিচাপে গোচৰজড়িত গৃহত বাস কৰি আছে যিটো প্ৰকৃততে আৰম্ভণিৰে পৰাই বাদী আৰু তেওঁলোকৰ পূৰ্বপুৰুষসকলৰ জ্ঞাত আছিল। মিউনিচিপাল ঘৰ নং ২/৭ বাদী আৰু প্ৰতিবাদকাৰীসকলৰ যুটীয়া হিন্দু পৰিয়ালৰ। এই কাৰণে, বাদীৰ গোচৰ ৰুজু কৰা আৰু অধিকাৰ পোৱাৰ কোনো অধিকাৰ নাই আৰু প্ৰতিবাদকাৰীসকল ১২ বছৰৰো অধিক সময় ধৰি গোচৰৰ ভূমিৰ প্ৰকৃত দখলত থকাৰ বাবে গোচৰটো সীমাবদ্ধতাৰ দ্বাৰা নিষিদ্ধ আৰু নাকচ কৰা বাঞ্ছনীয়।"

কোনো সন্দেহ নাই যে বিৰূপ দখলৰ আবেদনৰ ওপৰত এটা বিষয় উত্থাপন কৰা হৈছে আৰু তলৰ আদালতসমূহে সন্নিবিষ্ট কৰা সমল অনুসৰি উত্তৰদাতাসকলে বিৰূপ দখলৰ দ্বাৰা তেওঁলোকৰ স্বত্ব সুদৃঢ় কৰা নাছিল। উচ্চ ন্যায়ালয়ে সেই সিদ্ধান্তৰ বিপৰীতে এই বুলি ৰায় দিছে যে উত্তৰদাতাসকলে ১২ বছৰতকৈও অধিক সময় ধৰি দখলত আছিল আৰু ইয়াৰ ফলত তেওঁলোকে বিৰূপ দখলৰ দ্বাৰা তেওঁলোকৰ স্বত্ব সুদৃঢ় কৰিছিল। প্ৰশ্ন হ'লঃ উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ মত আইনৰ দৃষ্টিত সঠিক নে?

আবেদনৰ পৰা অনুমান কৰিব পাৰি যে উত্তৰদাতাসকলে সম্পত্তিটোৰ ওপৰত নিজৰ অধিকাৰ দাবী কৰিছিল যে তেওঁলোকে ১২ বছৰতকৈও অধিক সময় ধৰি দখল কৰি আছে, গতিকে তেওঁলোকে ইয়াৰ ভিত্তিত গোচৰটো খাৰিজ কৰিবলৈ অনুৰোধ জনায়। পূৰ্বৰ গোচৰত মনচৰাম মালিক হিচাপে প্ৰমাণিত হৈছিল আৰু ১৯৬৮ চনৰ ১২

ডিচেম্বৰত তেওঁৰ মৃত্যু হৈছিল বুলি বিবেচনা কৰিলে মনচৰামৰ মৃত্যুৰ আগলৈকে তেওঁৰ বিৰুদ্ধে বিৰূপ দখলৰ বিষয়টো উত্থাপন হোৱা নাছিল। এই পৰিস্থিতিত পূৰ্বে দাবী কৰা স্বত্বটো পুনৰাবৃত্তি কৰাৰ বাহিৰেও, যিটো পূৰ্বৰ গোচৰত নাকচ কৰা হৈছিল, য'ত তেওঁলোকে মনচৰামৰ সৈতে যৌথভাৱে ঘৰটো নিৰ্মাণ কৰা বুলি উল্লেখ কৰিছিল, কোনো নিৰ্দিষ্ট তাৰিখৰ পৰা উত্তৰদাতাসকলৰ স্বত্বৰ স্পষ্টভাৱে অস্বীকাৰ কৰা হোৱা নাই। কোনো নিৰ্দিষ্ট তাৰিখৰ পৰা শত্ৰুতাপূৰ্ণ দখলৰ কোনো দাবী কৰা হোৱা নাই, লগতে উত্তৰদাতাসকলে স্বীকাৰোক্তি আৰু এই বিৰূপ দখলৰ কথা তেওঁলোকে গ্ৰহণ কৰা নাই। এই পৰিস্থিতিৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি যদিহে মনচৰামৰ স্বত্বৰ বিৰুদ্ধে স্বত্বৰ স্পষ্ট অস্বীকাৰ আৰু বিৰূপ দখলৰ দাবী আৰু তাৰ পিছত আপীলকাৰীৰ বিৰুদ্ধে একেধৰণৰ দাবী নাথাকে, তেন্তে বিৰূপ দখলৰ যুক্তি বৈধ বুলি গণ্য কৰিব নোৱাৰি। এই ক্ষেত্ৰত আবেদনত এনে দাবী কৰা হোৱা নাছিল, এনে দাবীৰ সমৰ্থনত কোনো প্ৰমাণো দাখিল কৰা হোৱা নাছিল। বিৰূপ দখলৰ মতবাদ তেতিয়াহে প্ৰযোজ্য হয় যেতিয়া কোনো পক্ষই নিজৰ বিৰূপ দখল দাবী কৰে, বাদী স্বত্ব অস্বীকাৰ কৰে, আৰু প্ৰমাণ কৰে যে বাদীৰ জ্ঞাতসাৰে তেওঁলোকে বাদীৰ স্বত্বৰ বিৰুদ্ধে মুকলিকৈ একচেটিয়া দখল বজাই ৰাখিছে, আৰু বাদীয়ে এই কথা মৌনভাৱে গ্ৰহণ কৰিছে। যিহেতু প্ৰতিবাদকাৰীয়ে মনচৰামৰ বিৰুদ্ধে শত্ৰুতাপূৰ্ণ স্বত্ব দাবী কৰিছিল বুলি কোনো দাবী কৰা হোৱা নাই, সেয়েহে পূৰ্বৰ ডিক্ৰীটো ৰেছ জুডিকেটা হিচাপে ধৰা হৈছে। তদুপৰি যিহেতু বৰ্তমানৰ গোচৰটো মনচৰামৰ মৃত্যুৰ ১২ বছৰৰ ভিতৰতে আৰম্ভ হৈছিল, সেয়েহে আপীলকাৰীৰ বিৰুদ্ধে কোনো বিৰূপ দখল প্ৰতিষ্ঠিত হোৱা নাই বুলি স্পষ্ট।

ইয়াৰ উপৰিও মনচৰামৰ সন্দৰ্ভত পূৰ্বৰ ডিক্ৰীখনে গঠনমূলক ৰেছ জুডিকেটা হিচাপে কাম কৰিছিল। যিহেতু বৰ্তমানৰ গোচৰটো মনচৰামৰ মৃত্যুৰ ১২ বছৰৰ ভিতৰতে আৰম্ভ হৈছিল, গতিকে আপীলকাৰীৰ বিৰুদ্ধে কোনো বিৰূপ দখল প্ৰতিষ্ঠিত হোৱা নাছিল

বুলি স্পষ্ট। তদুপৰি, আপীলকাৰীৰ স্বত্বৰ পূৰ্বসূৰী মনচৰামৰ সন্দৰ্ভত পূৰ্বৰ ডিক্ৰীখনে শক্তি আৰু উচিত নীতিৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি গঠনমূলক ৰেছ জুডিকেটা হিচাপে কাম কৰে। প্ৰতিবাদীসকলে বিৰূপ দখলৰ জৰিয়তে নিজৰ স্বত্ব প্ৰতিপন্ন কৰিছিল বুলি উচ্চ ন্যায়ালয়ে দিয়া সিদ্ধান্ত স্পষ্টভাৱে ভুল আছিল।

গতিকে আবেদনৰ অনুমতি দিয়া হৈছে। উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ৰায় আৰু ডিক্ৰী বাতিল কৰা হয়, আৰু বিচাৰ আদালত আৰু আপীল আদালতৰ ৰায় পুনৰ বাহাল ৰখা হ'ল। কোনো ব্যয় নাই।

অনুবাদঃ দিতিমণি গগৈ
স্পেচিয়েল অফিচাৰ
অনুবাদ শাখা

Disclaimer- The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

"স্থানীয় ভাষা লৈ অনূদিত এই ৰায় গোচৰত জড়িত পক্ষই বুজি পোৱাৰ উদ্দেশ্যে সীমিত ব্যৱহাৰৰ বাবেহে। ইয়াৰ বাদে অন্য ক্ষেত্ৰত অনূদিত ৰূপ ব্যৱহৃত নহ'ব। সকলো ব্যৱহাৰিক আৰু বিভাগীয় কামৰ লগতে ৰায়ৰ কাৰ্যকৰী কৰণ আৰু ৰূপায়ণৰ ক্ষেত্ৰতো এই ৰায়ৰ ইংৰাজী সংস্কৰণটোৱেই সঠিক বুলি বিবেচিত হ'ব।"